

AGENDA – Euroopa täiskasvanuhariduse tegevuskava

lõpuseminar

14. november 2019, Tallinn

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tere tulemast !

**Mai Timmi, haridus- ja teadusministeeriumi
täiskasvanuhariduse peaekspert**

Hj'm

AGENDA – Euroopa täiskasvanuhariduse tegevuskava

**Terje Haidak, haridus- ja teadusministeeriumi
täiskasvanuhariduse osakonna juhataja**

Alates märtsist 2013 koordineerib Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon Andras koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga projekti **AGENDA – Euroopa täiskasvanuhariduse tegevuskava**.

Inglise keeles: „*Implementation of the European Agenda for Adult Learning*“.

AGENDA on Euroopa täiskasvanuhariduse valdkonna tegevuskava aastateks 2012–2020, mille eesmärgiks on parandada täiskasvanute võimalusi elukestvaks õppeks.

Projektides on õigus toetada:
elanikkonna teavitamist,
nõustamissüsteemide loomist, paindlikke
õppimisvõimaluste pakkumist,
täiskasvanuhariduse erinevate osapoolte infovahetust
ning koostöövõrgustike arendamist jmt.
Agendat rakendatakse enamikes Euroopa riikides.

AGENDA Eestis

Kaks peamist prioriteeti:

- teavitus- ja motiveerimistegevused madalama haridustasemega täiskasvanute elukestvasse õppesse toomiseks
- elukestva õppe võrgustike ja koostöövormide laiendamine

Mida me täpselt teinud oleme, kuulete järgmistes ettekannetes.

Kuidas edaspidi veel tõhusamalt toimetada, arutame rühmatöodes ning paneeldiskussiooni ajal.

Põnevat ja inspireerivat päeva!

Terje.Haidak@hm.ee

Täiskasvanuhariduse korraldamine kohalikus omavalitsuses

**Nina Lindquist, Uppsala omavalitsuse
täiskasvanuhariduse nõustamisüksuse juhataja**

Adult education Uppsala

Nina Lindquist

Head of Unit

Guidance counselling Adult Education

Uppsala Municipality

2019-11-14

The Swedish school system – an overview

- 10 years of elementary school (6-16) – compulsory
- 3 years of upper secondary education (gymnasium) – “voluntary”
The student chooses either vocational or theoretical programme
- Vocational exam leads to job (hopefully)
- Theoretical exam prepares for continued higher education like university

BUT

if failing exam from gymnasium/not attending gymnasium/not having
at Swedish school degree adult education an option

Adult education Sweden (non academic)

- SFI – Swedish for immigrants
- Elementary education – primary courses in Swedish, mathematics, English
- Upper secondary education; single courses or programmes (theoretical and/or vocational)
- Vocational collage

The right to attend: Sfi, elementary education and courses to complete gymnasium exam.

Additional requirements: 20 years of age, resident of Sweden (personal code number), no previous gymnasium exam

SFI – Swedish for immigrants

All immigrants (except Norwegians and Danes) have the right to study SFI for free

Three levels depending on school background from home country

Level 1 : 0-5 years of schooling

Level 2: 6-12 years of schooling

Level 3: 13 years or more of schooling (academic degree)

When applying to SFI applicants are interviewed to determine school years. Many immigrants have lost everything, including grades and degrees due to war in their home countries.

There is also a difference between countries, 6 school years in Somalia is not the same as 6 school years in Sweden, to take in consideration when placing students in levels.

Primary and upper secondary courses

- **Primary courses**

Swedish, Mathematics and English

Primary courses are comparable to Swedish primary school years 7, 8, 9.

To attend a vocational education programme you need passing grades in one or more of the primary courses

- **Upper secondary courses**

Upper secondary courses are the same as the courses given at the Gymnasium-level. The student can choose all courses needed for an gymnasium degree – it is very individual

The main-aim for students who take upper secondary courses at adult education, is to continue to university.

Both primary and upper secondary courses are 10 weeks long in general

Vocational adult education - programmes

To learn a trade, for instance; assistant nurse, mechanic, assistant kindergarten teacher, economic assistant, electrician, plumber, chef, assistant chef and more...

The programmes are between 2-3 semesters

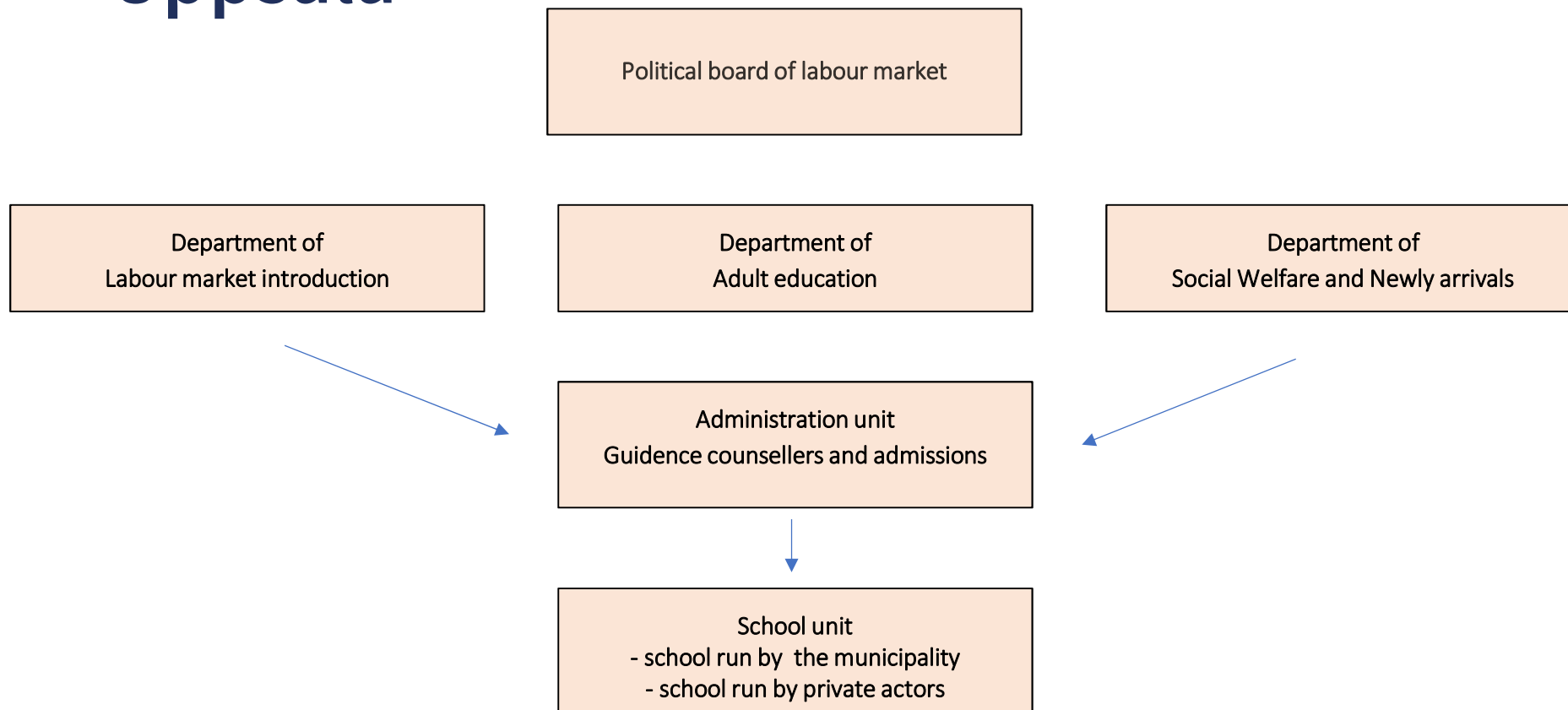
To apply to vocational adult education the students need to have a grade in primary course in Swedish, and sometimes in English and Mathematics too.

Vocational Collage

Given by related branch organizations, controlled by the Swedish government. For instance Travel agency controllers, Optical assistants or Train drivers.

To apply to Vocational College they need a gymnasium degree.

Organization of adult education in Uppsala

Co-operation between departments

How we work in Uppsala

- Citizens with social well fare are assigned to department of Labour introduction for planning
- The official at department of Labour introduction makes a plan together with the said citizen. The plan could be either studies or an internship to learn a job.
- If studies, the citizen is booked with a guidance counsellor who will help him or her.
- The guidance counsellors meet all citizens how-ever. Not only the ones appointed from Social well fare or Labour introduction

Unit of guidance counsellors

Adult education

- 12 guidance counsellors plus 4 counsellors working only with SFI-students
- Meets all citizens from 20 years and up
- Helps to guide and plan future studies
- Big difference guiding adults compared to youths already in school
- Health team; Special needs educator, social worker, psychologist, study coaches working with students who has diagnosed or experienced disabilities, experienced mental illness or multiple earlier school failures.

Thank you!

Madala haridustasemega väikelaste vanemate õppesse tagasipöördumist toetavad tegevused

**Ene Käpp, ETKA Andras juhatuse esimees
Kaire Lindeberg, Leoski Koolituse koolitusjuht**

Sihtrühmad ja partnerid

Madala haridustasemega ja aegunud oskustega väikelaste vanemad

Täiskasvanuhariduse erinevad osapooled:

haridus- ja teadusministeerium

sotsiaalministeerium

Eesti Alushariduse Juhtide Ühendus

lasteaiad, koolitusasutused, noortekeskused

vabaühendused

kohalikud omavalitsused

Teavitustegevused

Lastevanematele, lasteaia personalile ja lasteaedade juhtkondadele – 35 seminari, ligi 900 osalejat;

Infomaterjalide levitamine – voldikud, kontseptsioon, Facebook, internet jm;

EBSN konverents 06.- 07.06.2019 Tallinnas – 23 riiki,
100 osalejat, nendest 22 Eestist.

Teavitus- ja motivatsioonipaketid

Viidi läbi 10 maakonnas – Jõgeva, Järva, Lääne, Lääne-Viru, Pärnu, Rapla, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru;

Kokku osales 122 inimest (plaanitud 100);

Tagasiside: 14 asus õppima TGs, 8 KÕAs, 2 kõrgkoolis, 18 täienduskursustel, 2 võttis arvele Töötukassas, 13 liitus ühiskondlike organisatsioonidega, 16 kohtus karjäärinõustajaga, 3 pöördus erinevate tugiteenuste saamiseks, 15 asus tööle.

Madala haridustasemega väikelaste
vanemate õppesse tagasipöördumist
toetavad tegevused - Tartumaa
Kaire Lindeberg

Tegime koostööd:

- Tartu Töötukassaga
- Tartu Täiskasvanute Gümnaasium
- Noorte tugilad
- Katriito Nõustamis- ja psühhoteraapiakeskus
- MTÜ Johannes Mihkelsoni Keskus
- beebikoolid
- lasteaiad
- jne.

Tulemused sügis 2018:

- Võru KHK maalri eriala (2 osalejat)
- Tartu KHK müüja-klienditeenindaja erialal koos keskharidusega (1 osaleja)
- sekretär-juhiabi kursus (läbi Töötukassa), poole kursuse pealt praktikale, nüüd töötab ja kavatseb ka töö kõrvalt edasi õppima minna (1 osaleja)
- klienditeenindaja kursus, arvuti kursus, ettevõtlusega alustamise kursus (läbi Töötukassa)(3 osalejat)

2019 aastal läks üks osaleja veel Tartu KHK õmbleja eriala õppima.

Hingele jäi kripeldama

- ▶ kõigil ei ole võimalik õppima minna
- ▶ terviseprobleemid
- ▶ transpordi mured
- ▶ vähene teadlikkus erinevatest õpivõimalustest

Kohalike omavalitsuste kaasamine täiskasvanuhariduse edendamisel

**Sirje Plaks, ETKA Andras projektijuht
Hille Ilves, Eesti Linnade ja Valdade Liidu nõunik**

Piirkondlikud ümarlauad

Eesmärk:

kohalike omavalitsuste üksuste teadlikkuse tõstmine elanikkonna haridustaseme parendamise võimalustest nii formaal- kui mitteformaalhariduse kaudu.

Oodatav tulemus:

osalejate arusaam täiskasvanuhariduse teema olulisusest omavalitsuste jätkusuutlikkuse tagamisel on ühtlustunud.

Osalejad

Abivallavanemad, abilinnapead, kes vastutavad hariduse eest;

Arendusnõunikud, haridusspetsialistid;

Omavalitsusliitude esindajad;

Maakonna täiskasvanuhariduse koordinaatorid;

HTM esindajad;

ETKA Andras esindajad.

Toimumise ajad

Valgamaa, Võrumaa ja Põlvamaa – 25.04.2019;

Tartumaa ja Jõgevamaa – 29.04.2019;

Ida-Virumaa ja Lääne-Virumaa – 30.04.2019;

Raplamaa, Viljandimaa ja Järvamaa – 02.05.2019;

Pärnumaa ja Saaremaa – 17.09.2019;

Läänemaa ja Hiiumaa – 18.09.2019;

Harjumaa ja Tallinn – 19.09.2019.

Formaat

Täiskasvanuhariduse hetkeseis – HTM esindaja;

ETKA Andrase tegevused;

Võrgustiku tegevuste ülevaade – maakondade
täiskasvanuhariduse koordinaatorid;

„Kas tehisintellektil on huumorimeel? Miks inimene on kõige
tähtsam“ – Maarja Vaino, Tallinna Kirjanduskeskuse direktor;

Ülevaate KOVide rollist täiskasvanute õppimise toetamisel ning
arutelu samal teemal – Hille Ilves, Eesti Linnade ja Valdade
Liidu nõunik.

Osalenud kohalikud omavalitsused

	KOVide arv kokku	Osalenud KOVide arv	
Harjumaa	15	10	
Hiiumaa	1	1	
Ida-Virumaa	8	2	
Jõgevamaa	3	2	
Järvamaa	3	2	
Läänemaa	3	3	
Lääne-Virumaa	8	6	
Põlvamaa	3	2	
Pärnumaa	7	6	
Raplamaa	4	3	
Saaremaa	3	1	
Tartumaa	8	6	
Valgamaa	3	3	
Viljandimaa	4	2	
Võrumaa	5	4	
Kokku	79	53	Kokku osalejaid 153.
		(67%)	

Mida saab KOV teha

Info vahendamine allasutustele ja elanikkonnale. KOVide kodulehed, vallalehed;

Märkamine, mille eelduseks on pidev ametnike ja teiste osapoolte teavitamine;

Õppijaid toetavate hoiakute kujundamine;

Õppijaid toetavad tegevused – transport, tunnustamine, lastehoid jm;

Tunnustamine kui info kandja. Piirkondlik tasand;

Edulugude levitamine, kodulehed, sündmused;

KOV-i poolt tugeva kogukonna kuvandi loomine;

Koostöö KOVides haridus-, sotsiaal- ja noorsootöövaldkondade vahel;

Koostöö piirkonna õppeasutuste vahel.

Kas KOV on valmis toetama täiskasvanute õppimist

On valmis, sest juba teeme!

Ei ole valmis, sest puudub riiklik regulatsioon;

Mudel: HTM + KOV (haridus-, sotsiaal- ja noorsootöö valdkond)

Ametijuhend, ressursid, teavitamine, ühise arusaama kujundamine.

Kohalike omavalitsuste kaasamine täiskasvanuhariduse edendamisel

Hille Ilves, ELVL nõunik

AGENDA lõpuseminar

14.11.2019

Tallinnas

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES

Mõtlemiseks, mõtisklemiseks

Küsimus on ju lihtne:
kas jääda väikeseks kalaks
globaalmajanduse toitumisahelas
või saab meist midagi enam?

Vanu asju uuesti või isegi veidi teisiti tehes
me end uute tagasilöökide vastu ei kaitse.

Toomas Hendrik Ilves, EV president

Piirkondlikud ümarlauad

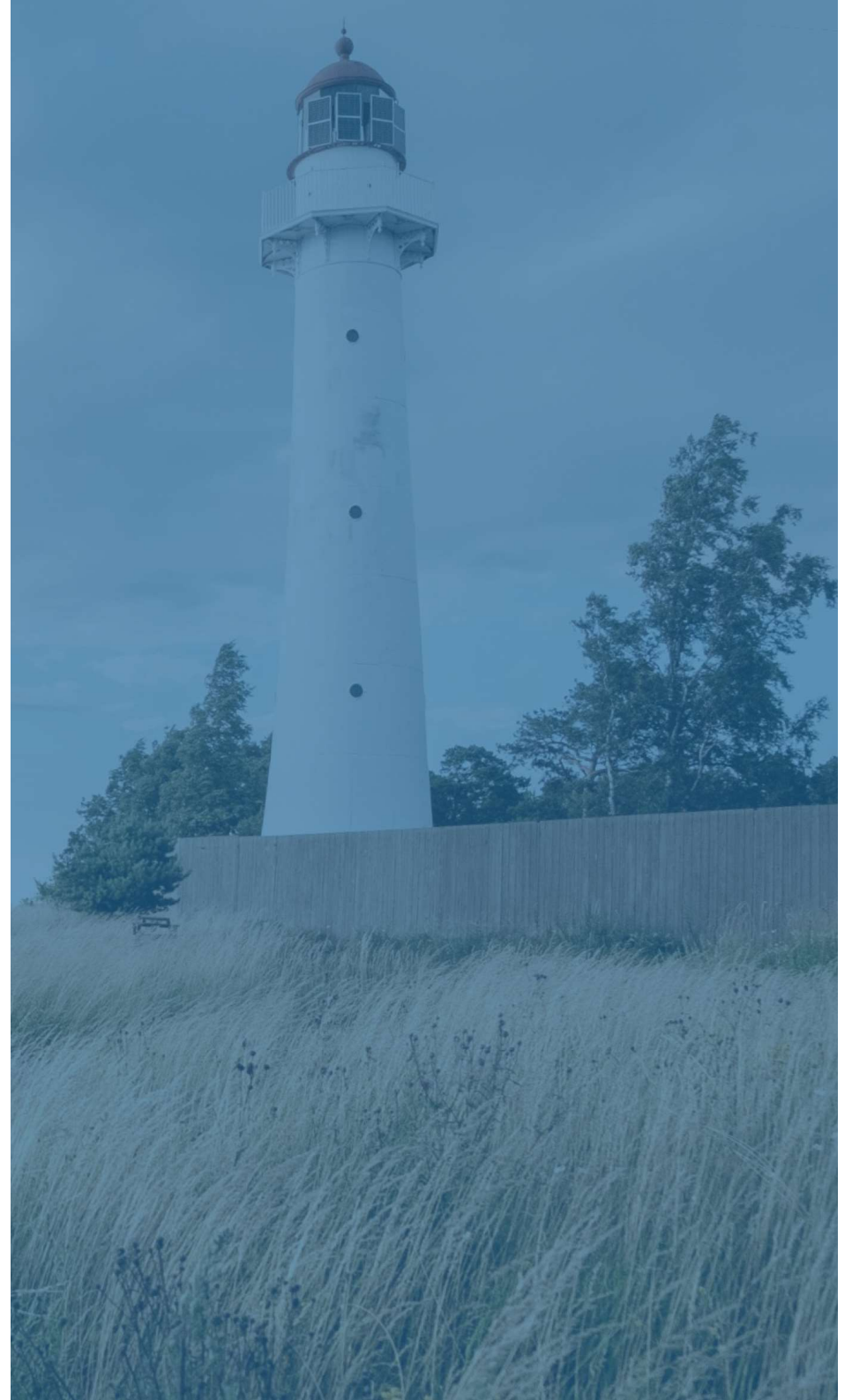
Olen tänulik, et sain osaleda kuues piirkondlikus ümarlauas aprillist-oktoobrini 2019:

Tartus, Otepääl, Rakveres, Raplas, Haapsalus, Tallinnas.

Kaasatud olid kogu nimetatud piirkonna/maakonna omavalitsuste esindajaid.

Hea on tõdeda, et osalejate hulgas oli nii KOV haridusjuhte, haridus- ja arenguspetsialiste.

Analüüsitud sai paljude KOVde ja maakondade arengustrateegiad – KOVd on omanäolised ja autonoomsed.

Hetkel

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS; <https://www.riigiteataja.ee/akt/126032013006>) ei sätesta otseselt omavalitsuse kohustust täiskasvanuhariduse edendamisel.

Samas

Antud teemadest on saamas KOVde jaoks üks edasise arengu küsimusi.

Järjest enam tekib elanikel (nii madala haridustaseme kui ealiselt) vajadus:

- haridustaseme tõstmiseks
- ümberõppeks
- enese täiendamiseks

arvestades üldist kiiret tehnoloogia arengut ja ka tööjõupuuduse kasvu.

VALITSUSKOMISJONI JA EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU
2020.a RIIGIEELARVE LÄBIRÄÄKIMISTE PROTOKOLL
17.09.2019

LISA. VALDKONDLIKE TÖÖRÜHMADE SEIUSKOHTADE KOKKUVÕTE

https://www.elvl.ee/2020_lr_2019_09_20_protokoll_lisa

III HARIDUS - JA NOORSOOTOÖ VALDKOND

1.	<p><u>ELVL ettepanek ja põhjendus:</u> Toetada riigieelarvest täiskasvanuhariduse edendamist ja koostööd KOVdes. Haridus ja Teadusstrateegia aastateks 2021-2035 kavandamise protsessis on oluline teadvustada elukestva õppe - õmblusteta hariduse vajalikkust tööealise sh noored, elanikkonna üldise haridustaseme tõstmisel.</p>	<p><u>Valitsuskomisjoni seisukoht:</u> HTM on täiskasvanuhariduse ja elukestva õppe populariseerimiseks ning täiskasvanuhariduse piirkondlike võrgustike koostöö arendamiseks kaasanud Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni Andras, kelle tegevust toetatakse Euroopa Sotsiaalfondist. Üheks oluliseks prioriteediks on KOVde kaasamine erinevatesse koostöövormidesse. Tegevused on planeeritud vähemalt 2022. a lõpuni.</p>	<p><u>Kokkulepe:</u> jätkame läbirääkimisi.</p>
----	--	--	---

Kokkuvõtteks

- KOVde teadlikkust tuleb jätkuvalt tõsta täiskasvanuhariduse edendamisel, sh ka läbi parimate KOV praktikate tutvustamise
- Teavitada KOVe Haridusstrateegia 2035 koostamise käigust
- 2021.a riigieelarve läbirääkimiste ettepanekutes kajastada ja jätkata läbirääkimisi valitsuskomisjoniga (HTM)
- KOKSi uue tööversiooni koostamise käigus teha ettepanek seaduse eelnõu täiendamiseks.

- **KOV - masina-, kellavärk - õlitatud, õlitamata?!**

- *Allikas: <http://cumulus.ee/tag/kohalik-omavalitsus/>*

Võrumaa arengustrateegia

<https://vorumaa.ee/wp-content/uploads/2018/12/Arengustrateegia-2035.pdf>

Kiri aastast 2035

Varajane hommik. Kevade lõhnad lausa kisuvad õue, aga mina istun siin oma lahti rullitud ekraani taga ja kirjutan Sulle neid ridu. 'Kirjutan' kõlab veidi vanamoodsalt, aga mulle ikka meeldib seda sõna pruukida. Õhuke kileekraan, mille ees ma istun, „loeb“ mu mõtteid ning manab need nagu hologrammina silme ette, et saaksin visualiseeritud sõnu näpuga ümber sättida ja salvestada. Tead küll seda uusimat lahendust, mida igal pool reklaamitakse. Ma alles õpin seda kasutama. Nad ise ütlevad selle kohta '**sõnamanamine**' või '**sõnaliseerimine**', ent mulle tundub 'kirjutamine' endiselt suupärasem.

Hääd Haani mäta otsast Erkki

KOV - elukaar hällist hauani, sh õmblusteta haridus

- Märkamine
- Nõustamine
- Suunamine
- Toetamine
- Hoolimine
- Hindamine
- Innustamine
- Tunnustamine

Mõtlemiseks, mõtisklemiseks, teadvustamiseks

/.../ Ja ka neil, kes võibolla uuesti kooli minekule alles mõtlevad, kuid on leidnud või avastamas enda jaoks valdkonda, millesse sügavamalt sisse minna.

Haridus on kullaprooviga kingitus iseendale ja seda tasub alati teha.

See on see, mida iga inimene, noor või vana, saab ise enda heaks teha.

Kersti Kaljulaid, EV president
01.09.2019 Kooliaasta alguse kõnes

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES

Täna, edu!

Roosikrantsi 12/1, II korrus, Tallinn, 10119

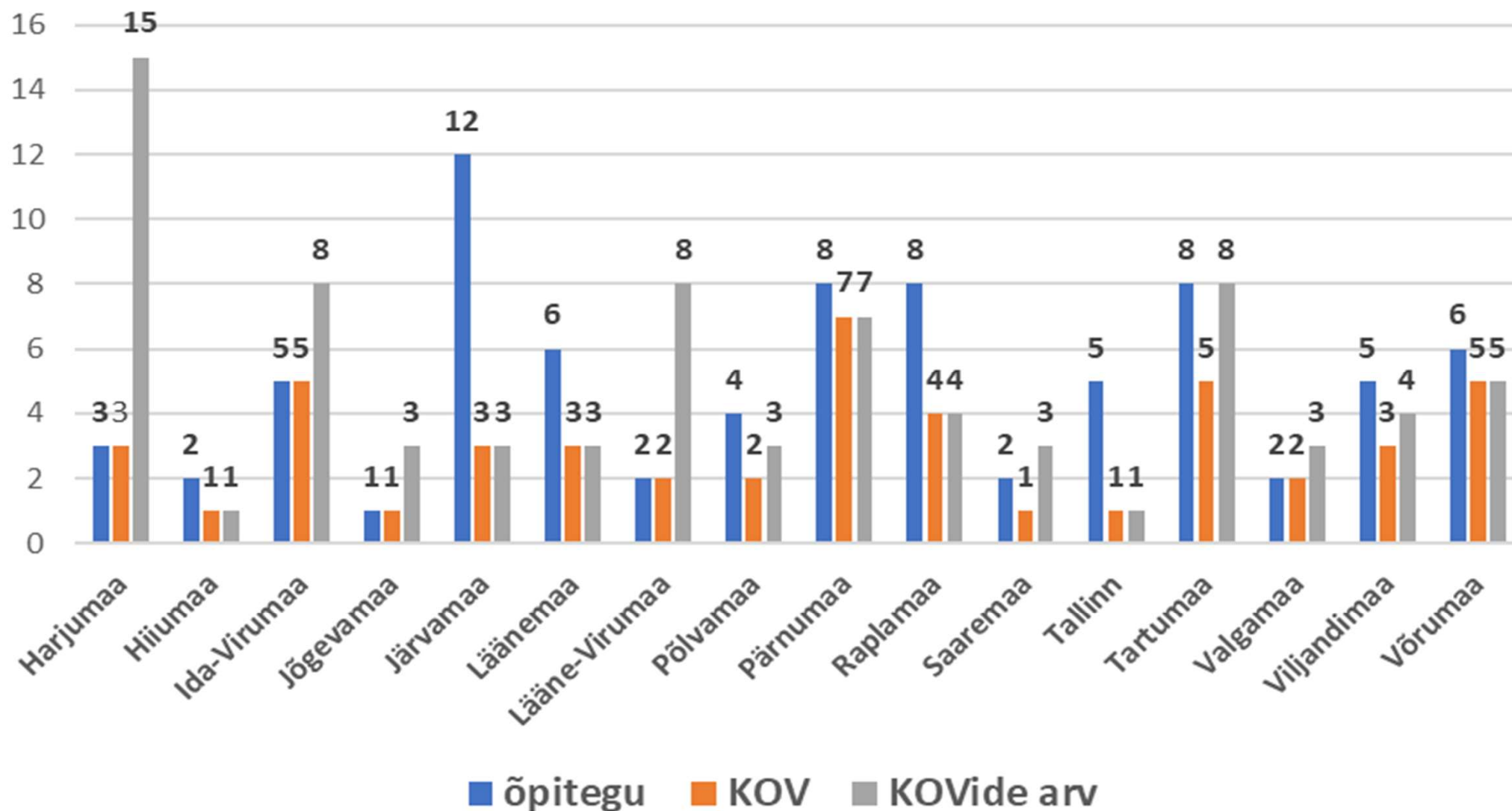
Tel: 6043010 • hille.ilves@elvl.ee

Minu valla/linna õpitegu 2019. Õpitegude konkurss ja tunnustamine

**Monica Marfeldt, ETKA Andrase projekti koordinaator
Kertu Eensaar, ETKA Andrase projektijuht**

Õpitegu ja KOVid 2019

Õpitegu 2019 laureaadid

Harjumaa giidide koolitusprogramm

Kogukonnaõppe festival "Kõik õpivad" Ida-Virumaa

Järvamaa Külaülikool

Koolituste ja õppereiside sari Kihnu ettevõtjatele Pärnumaa

Keeletegu raamatukogus Tallinn

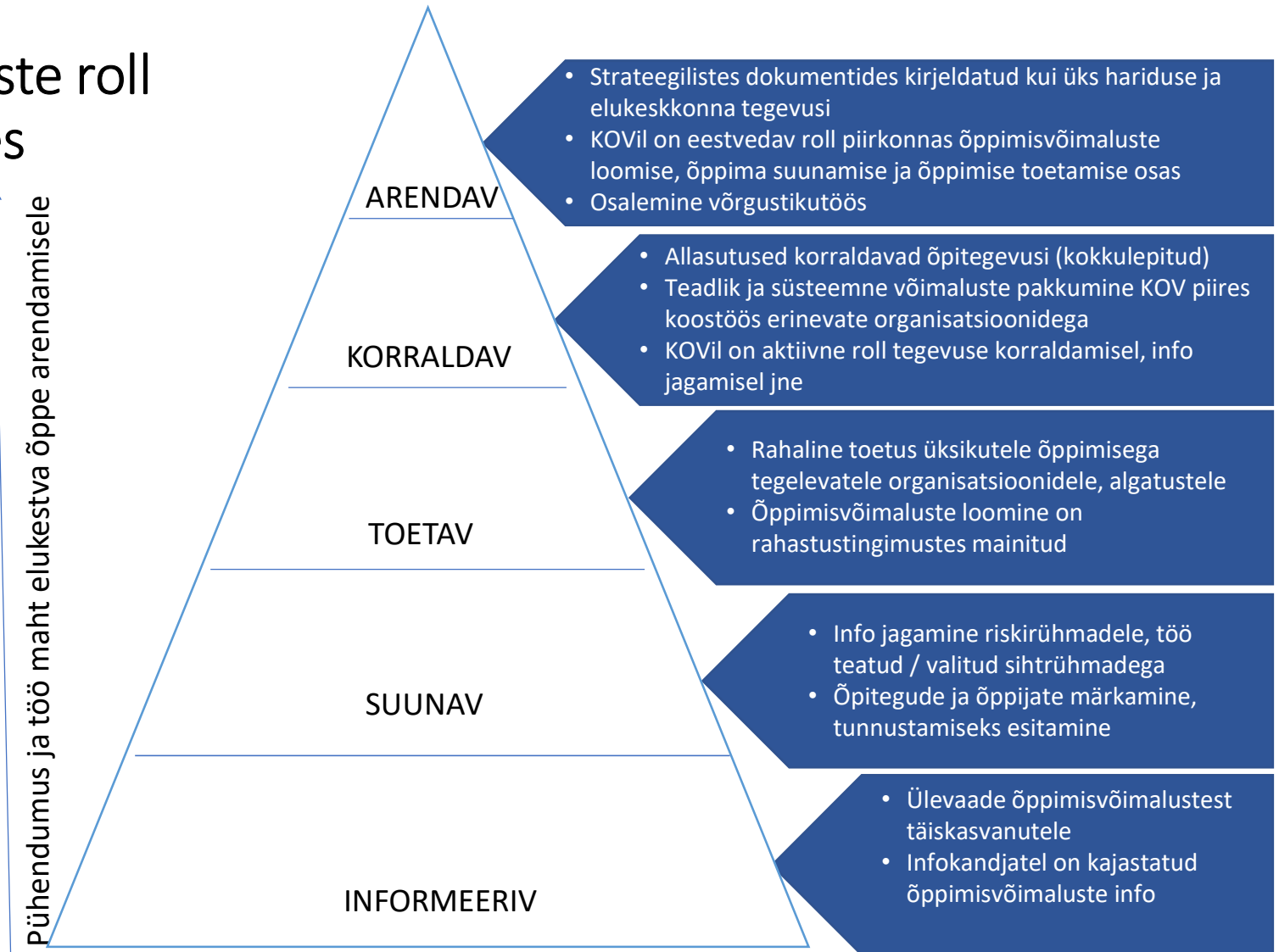

Arutelu „Täiskasvanuharidus kohalikus omavalitsuses – miks ja kuidas?“

Kohalike omavalitsuste roll täiskasvanuhariduses

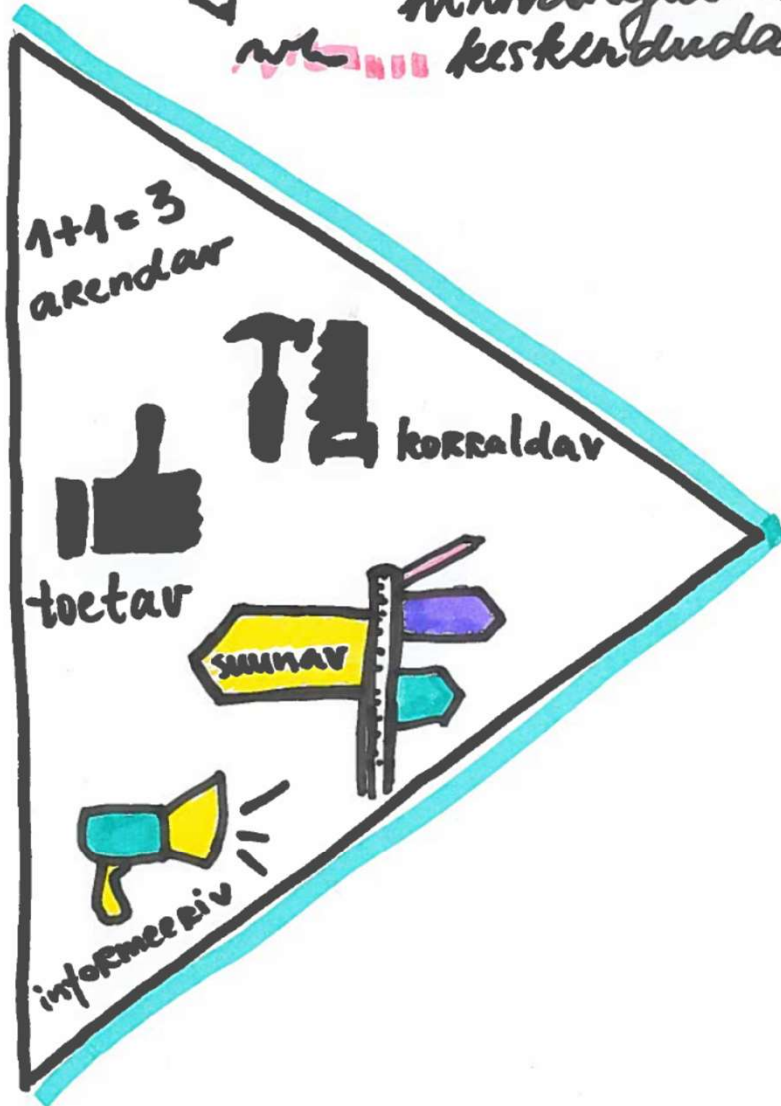
Pühendumus ja töö maht elukestva õppe arendamisele

1.

Millise **ROLLI** arendamisele tuleks teie hinnangul täna kohalikes omavalitsustes keskenduda?

-
-
-
-
-

Millist rolli/lisandväärtust sellest võimeb kohalikes omavalitsustes?

MIKS?

Millist rolli/lisandväärtust sellest võimeb kohalikes omavalitsustes?

padlet

mai16 · 1m

Miks?

Millise rolli arendamisele tuleks teie hinnangul täna kohalikes omavalitsustes keskendada?

www.padlet.com/mai16/agenda

CANCEL

POST

PANEELDISKUSIOON

OSALEVAD:

***Terje Haidak**, haridus- ja teadusministeeriumi täiskasvanuhariduse osakonna juhataja*

***Brit Rammul**, sotsiaalministeeriumi tööhõive osakonna juhataja*

***Veikko Luhalaid**, Eesti Linnade ja Valdade Liidu tegevdirektor*

***Helle Kahm**, Saaremaa valla abivallavanem*

***Ülle Tillmann**, Võru valla haridusspetsialist*

***Anneli Suits**, Järva maakonna täiskasvanuhariduse koordinaator*

Mida kirjutada täiskasvanud õppija tugi-isiku ametijuhendisse?

Hille Hinsberg, Proud Engineers´i tootejuht

Päeva kokkuvõte

**Heleriin Jõesalu, haridus- ja teadusministeeriumi
täiskasvanuhariduse osakonna peaekspert**